

හෝටන්තරන් ජාතික වනෝද්‍යානයට අයත් වායාලයා සහ කෘෂි භූමි වනාන්තර වර්ගීකරණයේ මෙහිදී මෙහිදී ඇත්තේ කඳුකර තෙත් වර්ෂා වනාන්තර සහ කෘෂි භූමි ලෙසටයි. (UPPER MOUNTAIN RAIN FOREST AND GRASSLAND) 1987 වසරේදී ඇණිටත් හා නිමල් කුණාට්ටෙ සහ අය වනෝද්‍යානයේ ඇති විශේෂ වායාලයා සැඟවීමට ගනිමින් මෙය FLOREISTIC REGION ලෙසට නම් කර ඇත. එය බැලුමුණිකම් හා එය රත්නායක සහ දෙදොන මෙහි ශාඛ විශේෂ 57 ක් හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒවා සෂා 44 ක් හා කුල 31 විශේෂයන් සහිත බව පෙන්වා දී ඇත. මෙම ශාඛ විශේෂ අතරින් විශේෂ (SPECIES) 10ක් දේශීය ආවේණික (ENDERMIC)

හෝටන්තරන් අසමසම වනාන්තරය උපරිම ලෙස දකුණින් එහි පහසු උපරිම ලෙස විදි පුද්ගලයා ලෙස කවුරුන් අවිවාදයෙන් පිළිගන්නේ ක්‍රිකානු ජාතික වැවිලිකරුවකු වු හෝමස් පාර් (THOMAS FARR) ය.

විශේෂ වෙයි. මේවා Cinamomum ovalifolium සහ Aponogeten Jacobsenii වෙයි. ශාඛ තරලයායන් බහුතරයක් වන වූ දේශීය හෝ ආසුර්විදි වෙදකම හා බැඳුණ ශාඛ, කුරුවැල් පැළෑටි සහ මොසාඩ බොහෝ ප්‍රභාණයක් මෙම වනෝද්‍යානයෙහි ඇත. හොඳුල් වනශේෂ දුර්වල ශාඛ අතර කින (Calophyllum Walkeri) ප්‍රධාන වශයෙන් ගන්නේ විශාලව වැඩුණ ගස් සුලඟට ඇඹරුමක් ගියා ඇති වි ඇත්තාවූ විවිධ භාවය හේතු වෙයි. මෙම ප්‍රමුඛ ශාඛය සුලඟ ඉතා තදින් වඳා ස්ථානවල (වනෝද්‍යානයේ මිනිසුන් මරාගත් සීමාව) මෙහි උසට නොවැඩීම නිසා වෙනම පරිසර පද්ධතියක් මවාලනු ලබයි. මෙය සාමාන්‍ය වනවනාන්තරයේදී (PIGMY FOREST) ලෙසට හඳුන්වනු ලබයි. (ELFIN WOODLAND) මෙයට අමතර වශයෙන් කරන් දඹ (Syzygium nevolutum), දළුල් කුරුළු විශේෂයක් වන (Cinamomum Sp.) දුර්වල ශාඛ අතර ප්‍රධාන වශයෙන් ගනී. කෘෂි පිටිමි මිස්සේ දිස්වන දෙහන (FOREST FRAGMENTS) වල ප්‍රබල විවිධ භාවය අතර දිස්වන්නේ සිත්ගන්නේ මෙහි.

වනෝද්‍යානයේ වචන් සිත්ගන්නා දුසුබන් වන්නේ වසර පුරා ලැබෙන වර්ෂාපතනයෙන් හොඳ පාටට පෝෂණය වී ඇති අඛණ්ඩව ජීවිතයක හා යා වූ කෘෂිපිටිමි සුලඟයි. මෙහි ප්‍රථම වනාවට හෝටන්තරන්ට යන්නේ නම් මධ්‍යම කඳුකරයේ ඉහල කඳුකර පිහිටි කෘෂිකර්ම වැසිනිස මෙම දර්ශනීය සමහලා භූමිතායක දැකීමෙන් මෙහි හෙත් ප්‍රමෝදයට පත්වනු ඇත. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අර්ථනාපද වගකීරුවේදී තනන ලද පාර්තිවල සීමා තවමත් පෙනෙන නොපෙනෙන අයුරින් දිස්වෙයි. කෘෂි භූමිවල ප්‍රධාන කෘෂි වර්ග දෙකක් හඳුනාගෙන ඇති අතර මේවා (Penisetum clandestinum) සහ (Veronica Serpyllifolia) නම් වෙයි. හෝටන්තරන් කෘෂි භූමිවල ඇතිවීමට මෙම අවසර හැක්කේ හදිසියේ මෙහි දකුණු කෙටි පරිසර පුනර්ජනනය රසා විදින අන් අයගේ දුසුන් බිලිම මෙහි දිස්වන නොකලසුනු කටයුත්තක් බවයි. මා වනෝද්‍යානයේ සේවයේ යෙදී සිටි කාලයේ හමු වූ එක්තරා ප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයෙකු පිරිවරිය මත නිදහස්ව ඇතිවීම සිටියදී පැවසුයේ මතුගත් සිතට කෙතරම් නිදහසක් දැනුණද යත් මතුගත් අධ්‍යාත්මය පෙර පැවති

හැඩ, දිවියකුගේ වරදකු කුරුමාණම බිය වී හඬනලන හෝනකුගේ හඬකි දෝකාරය ඇසීම ඇසීම හොඳව, උරකු (WILD PIG) (Sus scrofa cristatus) වලස් වදුරකු (BEAR MONKEY) (Presbytis vetulus monticola) අළුත් දිවියා (හළුත් දිවියා) (Felis viverina) වැනි විශාල සීමා-පායින්ට අමතරව මීමීන් (Mouse DEER) (Tragulus meminna) දේශයට ආවේණික රන් හෝනමුඩුවා (GOLDEN PALM CAT) (paradoxurus zeylonensis) සහ දේශයට අවේණික හොවන හා දේශයට ආවේණික මීසන් (RATS) විශේෂ දෙකක් හා දේශයට ආවේණික තිත් මයන් (SHREWS) විශේෂ කිපයක්ද මෙහි දක්නට ලැබේ.

සේව විවිධත්වය පිලිබඳ ගවේෂණය කරන විද්වතුන් හා පර්යේෂණ මට්ටමට පත්වන්නේ හෝටන්තරන්ගේ පැති විශේෂ සංඛ්‍යාව හා උග්‍රයාව විශේෂ සංඛ්‍යාව පිලිබඳ වාර්තා විමසා බැලීමෙනි. වර්ග කිලෝමීටර් 32 කින් යුතු වනෝද්‍යාන සීමා ඇතුළත පමණක් උග්‍රයාවේ විශේෂ (20) විස්සකට වඩා බැව්වී තිබේ. ශාඛවල වේදන (TREE FROGS) විශේෂ බොහොමයක් හඳුනාගනු ලැබුයේ වසර කිපයකට ප්‍රථමයෙනි.

බන්ධුල ගුලවත්ත
 හිටපු වන සත්ව අධි වි ආරක්ෂක හෝටන්තරන් (1996 - 1998)

(Polypedates eques), (Rhacophorus microtympa), (Ramanella palmata) වනෝද්‍යානයේ තිතර දක්නට ලැබෙන උග්‍රයාවේ විශේෂ තුනකි. පැමිණි විශේෂ (60) හැටක් පමණ වාර්තාවී තිබේ. මින් විශේෂ (11) එකොලහක් ලංකාවට අවේණික වෙයි. තරමක විශ්ලි කාලගුණයක් සහිත දිනකදී ඉතා උස කුරු මුදුණකදී කැනී බේලුවා (BLUE MAGPLE) (Kita ornata) නගන

හෝටන්තරන් නිසම ලෝකානුකූල හඳුනා ගනිමු 2

හෝටන්තරන්ගේ බොහෝ පර්යේෂණ මට්ටමට ලක්වන ප්‍රධාන ජීවියකු වන්නේ දේශයට අවේණික හෝටන්තරන්ගේදී පමණක් දක්නට ලැබෙන ඇඹරුමක් (Ceratophora stoddartii) වෙයි. කට කඵ කුටුස්සා (Calotus nigrilabris) නිතර දක්නට ලැබුණද ආ කුටුස්සා හෝටන්තරන්ට ආවේණික බැවින් විශේෂ සැලකීමට පාත්‍රවෙයි. කුරු බෝදිලිමා (Cophotis ceylonica) දැකීම පමණක් ඇසීම ප්‍රබල

ලැබුම් ගත් මෙම තාත්‍යම එකතුවන විදේශ විනිමය පවා අනන්තර දමා වනෝද්‍යානයේ සම්පත් මතු පරිසරට උරුම කරදීම උදෙසා 1998 වසරේදී එය වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට පවරන ලදී. සීමා සහිතව හඳුනාගන්නා සරන ලද මෙම බලාගැනී පැරණි සුන්දරත්වය අදද දැකිය හැකි අතර උද්‍යාන කාර්යාලය එහි පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

හෝටන්තරන් සුරැකීම උදෙසා රාජ්‍ය මට්ටමේ ඉහල නිලධාරීන් හෝ රජයේ මෙන්ම රටේ හොඳම තරා තිරමේ විශේෂ විද්වතුන් හෝ පර්යේෂණ සංවිධාන ඒ ඒ මට්ටම් වලදී අනුප්‍රමේය මෙහෙයක් ඉටුකර තිබේ. මෙහිදී දුෂ්කරව සිටියා ඉටුකරනු ලබන්නේ වනස මැද කිරීම එහි සංරක්ෂණය හා ආරක්ෂණ කටයුතු සඳහා වෙහෙස වන වනෝද්‍යානයේ කාර්ය මණ්ඩලයයි.

වාර්තාව ඇති කුටුස්සන් විශේෂ හතර අතර පිඹුම් කුටුස්සා (Otocryptis wiegmani) වාර්තාවී ඇත්තේ එක වතාවක් පමණි. විෂ සහිත සර්පයන් වනෝද්‍යානය තුළ හමු නොවී එකම සර්ප විශේෂයක් හා එක් උප විශේෂයක් වාර්තාවී ඇති අතර මෙම සර්පයන් දෙදෙනාම (Aspidura trachyprocate), (Aspidura copie) හඳුනාගනු ලබන්නේ පැහැයක් වෙනසිනි.

හෝටන්තරන්ගේ අසමසම වනාන්තරය (UNIQUE VIEWS) උපරිම ලෙස දකුණින් එහි පහසු උපරිම

හෝටන්තරන් ජාතික වනෝද්‍යානයේ සංරක්ෂණ කටයුතු පිලිබඳ සලකා බැලීමේදී දැඩි වෙහෙසක් යොදා ආරක්ෂා කරනු ලබන්නේ මිලදෙන හොඳකඩ වර්ගානුකූල සුදු පේට් විවිධත්වය (BIO DIVERSITY) එක ශාඛයක හෝ ශාඛ කිපයක ජාන (GENE) නියෝජනය වන එම ශාඛවල රසායනික තුළ අන්තර්ගත වන රසායනික සංයෝග නවීනා කිරීමෙන් සම් සම් ලෙස රෝග සඳහා මොසොඩයන් ලෙසට එය නවීන කල හැකි අයුරු පරික්ෂා කල හැකි වෙයි. බොහෝ විටදී අපගේ ඉපැරණි රසායන විශේෂවල අඩංගු පොරොන්දු වලට අනුව ඒවායේ ඇති රසායන ද්‍රව්‍ය පරික්ෂාවට බඳුන් කෙරේ. මෙසේ ශාඛයක අඩංගු ජානවලට අවේණික වූ රසායන කිසියම් රෝගයක හෝ ආබාධයක් සඳහා නවීනාකල කිරීම අයුරු හඳුනාගැනීමෙන් පසුව එයට අයිතිය පිලිබඳ බලපත්‍ර ලබාගනී. එම මොසොඩයේ අයිතිය වෙනුවෙන් ඩොලර් ගන පහක ලාභයක් ලැබීමෙන් ලෝක ආර්ථිකය තුළ එම මොසොඩය නවීන විමර්ශන කෙරෙහි මන්දිමත් ආර්ථිකයක් නොවැඩිය හැකිද යන බව මෙහි පෙන්වීම ගත හැකිය. දකුණු ඇසියාවේ ජාන විවිධත්වය වැඩිම රට ශ්‍රී ලංකාව ලෙසට ලොව පුරා මොසොඩ නිපදවන්නන් හා විද්වතුන් හොඳින් දැන සිටියි. මේ නිසා ලොව දියුණුම රටවල් කිපයක විද්වතුන් (බොහෝ විටදී අවබෝධයක් නොමැති සමහර ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේදී සහාය ඇතිව) ජාන හොරකමට පෙළුම් සිටියි. අපගේ ජාන විවිධත්වය නිසි පරිදි

හමුවී තත්වයට පත්වූ බැවින් කුඩා ළමයෙකුගෙන් හමා නිදහසේ හා සිත්සේ කෘෂිකර්මය මිස්සේ ඉදිරියට ඇදීගිය බවයි. පර්යේෂණ පුනර්ජනනය අප මතය තුළ මවන වෙනස කල්වේලා ඇතිව හඳුනාගැනීමෙන් අන් අයට කරදර නොවන අයුරින් පර්යේෂණ පුනර්ජනනය රසාදිස ගැනි වෙයි. කෘෂි භූමිවල හැන උසට වැඩුණ කෘෂි පැදුරු ගව්ට මාන (Chrysopogon zelenicus) මෙහි පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි වෙයි. මෙහි ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය කරන කාලයේ උගන් සැවනා සීම (ඇල්ල වැල්ලවැස) වල ප්‍රමුඛ දේශීය කෘෂි විශේෂය ශ්‍රීසෝගන්ගේ මෙහිට අමතක හැරැයි සිතමි. එසේම ඇල මාර්ග ආශ්‍රිතව ඇති (Ganltheria fragrantissima) මෙහි පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි-වෙයි.

හැඩලීම පර්යේෂණ මට්ටමට ලක්වන ප්‍රධාන ජීවියකු වන්නේ දේශයට අවේණික හෝටන්තරන්ගේදී පමණක් වාර්තාවී ඇති අරුනා ගම් පක්ෂියා (CEYLON ARRENGA) (CEYLON WHISTLING THRUSH) (Arrenga blighi) හැරුණිම සඳහා මෙහි අරුනාවල අසලට යායුතු වෙයි. ඉන්දියාවේ සුප්‍රසිද්ද "අරුනේන්ද්‍ර" හැටුල වැනි හැටුලක් (CAUGHTSHIP DISPLAY) මෙම පක්ෂියා විසින් කරනු ලබන අතර අරුනා යන නම ලැබීමට එය හේතුවී ඇති බව විශ්වාස කරනු ලැබේ. ඉතා දුර්ලභ පක්ෂියකු වන අරුනා හැරුණිම සඳහා පැමිණෙලිලි වරු නොහි අරුනාවල අසල රැඳී සිටියි.

දේශයට විදි පුද්ගලයා ලෙස කවුරුන් අවිවාදයෙන් පිලිගනු ලබන්නේ ක්‍රිකානු ජාතික වැවිලිකරුවකු වූ හෝමස් පාර්. (THOMAS FARR) මතු නම් නිවහන හෝටන්තරන්ගේ ඉදිරිකර මියයන කුරුමෙ එහි විසිය. මතු තැනැත්තේ අනුගමනය තුළ පිහිටි ඇඹරුමක් නම් තවත් වැවිලිකරුවකුගේ බලාගැනී කරා තම අසීම කරන්නාගේ ගමන්ගත් බවට හෙත ඉතිහාසයේ සාක්ෂි පවතී.

කලමණාකරණය කර ගැනීම උදෙසා නවීනා වන ඉහල මට්ටමේ තාක්ෂණික මෙවලම් අපට හැකත් මෙය අනාගත පරිසරට උරුමකරදීමට උත්සාහ කල යුතු වන්නේ දිනක මෙය ආරාඛයේ හෙල් ආකාර වලට වඩා දුනන්ගුණායකින් මිල වන සම්පතක් බැවිනි. සමහල අඩුවිය ගත්තල සහ හෝටන්තරන්ගේ සාවන වන තීරුව උපරිම ජාන විවිධත්වයක් ඇති කලපයක් ලෙසට සැලකෙයි.

සවස්තාගේ හෝටන්තරන් මිලදෙන කෘෂි භූමි (SAMBHUR DEER) (Cervus Unicicolor unicolor) ඉතා සිත්ගන්නා සුභකි. මෙවැනි වනාන්තරයක් ශ්‍රී ලංකාව තුළදී වෙනත් කිසිම ජාතික වනෝද්‍යානයක දැකගත හැකි නොවී. මෙහි වන නිවහනක රාජ්‍ය ගත කරන්නේ නම් හොකඩවා හැනෙන දිවියකුගේ හෝටන්තරන්

නෝමස් පාර් මිය යෑමෙන් පසු මතුගත් අසමසම බලාගැනී ශ්‍රී ලාංකිකයන් කිප දෙනෙකු දේශීය හා විදේශීය පර්යේෂණ මෙවලම් සඳහා තාත්‍යමක් ලෙසට පවත්වාගෙන ගොස් ඇති අතර එය එකඟයේ ගවසිය හැක්කේ නොහි වලදී ශ්‍රී ලංකා සංචාරක මණ්ඩලයට පවරාගත් සුප්‍රසිද්ධ FARR INN තාත්‍යමයි. ජාතික වනෝද්‍යානයක් (NATIONAL PARK) තුළ පොදුගනිම ඉඩම හෝ තාත්‍යමක් පවත්වා ගෙනයාම වගකීම සංරක්ෂණ ආඥාපනතට පටහැනී බැවින් ආඥා පනත වෙනස්කර එයට ඉඩදීම හෝ එය අසීම කරන්නාගේ ගමන්ගත් බවට හෙත ඉතිහාසයේ සාක්ෂි පවතී.

හෝටන්තරන් සුරැකීම උදෙසා රාජ්‍ය මට්ටමේ ඉහල නිලධාරීන් හෝ රජයේ මෙන්ම රටේ හොඳම තරා තිරමේ විශේෂ විද්වතුන් හෝ පර්යේෂණ සංවිධාන ඒ ඒ මට්ටම් වලදී අනුප්‍රමේය මෙහෙයක් ඉටුකර තිබේ. මෙහිදී දුෂ්කරව සිටියා ඉටුකරනු ලබන්නේ වනස මැද සිටි එහි සංරක්ෂණය හා ආරක්ෂණ කටයුතු සඳහා වෙහෙස වන වනෝද්‍යානයේ කාර්ය මණ්ඩලයයි. මේ වන විටත් උද්‍යානය තුළ පහසු ඇත්තේ මුලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම පහසුකම් පමණක් වනවිට වෙනත් සහාය දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරීම සිදුකල යුතුව තිබුණද, විදේශීය සංචාරකයන් බහුලව